

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого
працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2021

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 31 березня 2021 року. Полтава, 2021. 573 с.

(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 56 від 21 січня 2021 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Плаксієнко Валерій – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Гуцаленко Любов - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Крюкова Ірина - д.е.н, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету,

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Пасічник Юрій - д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Костюченко Валентина - д.е.н, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету

Назаренко Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету

Тищенко Вікторія - д.е.н, доцент, завідувач кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Холявко Наталія - д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Другої Світової Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Дерун І.А., Мисака Г.В. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	
ЕВОЛЮЦІЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ТЕОРІЇ ЛЕГІТИМНОСТІ.....	83
Джафарова О.В. Науковий керівник – Єршова Н.Ю. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА, КОНТРОЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	86
Дорожинська І. О., Романченко Ю. О. Полтавська державна аграрна академія	
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	88
Дорожинська І. О. Науковий керівник - Романченко Ю. О. Полтавська державна аграрна академія	
НОРМАТИВНИЙ СУПРОВІД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ.....	90
Дубровская А.В. Научный руководитель - Матальцкая С.К. Белорусский государственный экономический университет	
КУРСОВЫЕ РАЗНИЦЫ: НОВАЦИИ В УЧЕТЕ.....	92
Єлісєєва О. М. Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України	
ОСОБЛИВОСТІ ІНДЕКСАЦІЇ ТАКС ДЛЯ ОБЧИСЛЕННЯ РОЗМІРУ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ НЕЗАКОННИМ ВИРУБУВАННЯМ ТА ПОШКОДЖЕННЯМ ДЕРЕВ, ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	94
Єрмолаєва М. В. Полтавський державний аграрний університет	
ОБ'ЄДНАНА БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	97
Жечева А.М. Науковий керівник – Костякова А.А. Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного	
ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	99
Житник Н. М. Науковий керівник – Канцедал Н. А. Полтавський державний аграрний університет	
АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	102
Житник О. М. Науковий керівник – Зюкова М. М. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»	
ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ.....	104

Житник Н. М., здобувач вищої освіти,
СВО-магістр ОПП Облік і оподаткування
Науковий керівник – **Канцедал Н. А.**, к.е.н., доцент,
професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Процедура оподаткування доходів фермерських господарств, а також одержання ними фінансової допомоги актуалізувалася у 2020 році в зв'язку із законодавчими нововведеннями [3, с. 135]. Окрім юридичного розуміння сутності, вона потребує організації належного документування та обліку у сімейних фермерських господарствах, щоб налагодити ефективну взаємодію фермера – суб'єкта господарювання з відповідними інституційними одиницями. Інституційна роль бухгалтерського обліку підсилюється неминучістю трансформаційних процесів сучасної економіки, якій властива цифровізація [2, с. 68]. В межах даного дослідження слід відмітити, що цифровізація вже охопила процеси сплати податків, що переважній більшості відбуваються онлайн.

У 2021 році урядом виділено 4,5 млрд грн бюджетних коштів на підтримку агросектору, 200 млн грн з яких призначено фермерським господарствам і сільськогосподарським кооперативам [1].

Фермерське господарство можуть створити лише родичі, тому – це особлива форма підприємництва. Мета – виробництво та збут сільськогосподарської продукції для одержання прибутку [5]. У своїй діяльності фермерські господарства можуть наймати працівників по строковому трудовому договору для виконання сезонних робіт.

Для провадження своєї діяльності фермерські господарства мають право отримати земельну ділянку у власність або користування безоплатно, що визначено Земельним Кодексом України. Відбувається це шляхом звернення до місцевого або регіонального органу самоврядування з відповідним клопотанням, де зазначають місце розташування, розмір, цільове призначення та графічне зображення бажаної земельної ділянки, а також погодження землекористувача.

Для реєстрації фермерського господарства ініціатору необхідно звернутися з документами до місцевого Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП), державного реєстратора або нотаріуса. Фермерське господарство може бути зареєстроване як ФОП або як юридична особа, відповідні документи розглядаються впродовж однієї доби.

Особливості оподаткування фермерського господарства визначаються обраною ним системою оподаткування – загальною або спрощеною (табл. 1).

Переважає більшість фермерських господарств обирає спрощену систему оподаткування, якщо його діяльність відповідає встановленим критеріям. Класифікація фермерських господарств на мікро, малі та середні підприємства обумовлена вимогами ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4].

За оцінками експертів, найбільш прийнятною як для фермерських господарств – ФОПів, так і для фермерських господарств – юридичних осіб є 4 група платників податку на спрощеній системі, оскільки розмір податку є

диференційованим (залежить від площі землі), ПДФО та військовий збір не сплачується, а при сплаті Єдиного соціального внеску можна скористатися пільгами від держави.

Таблиця 1

Відмінності щодо сплати податків фермерським господарствам залежно від системи оподаткування у 2021 р.

Загальна система оподаткування	Спрощена система оподаткування	
Фермерські господарства – ФОП		
18% ПДФО (податок на доходи фізичних осіб); 1,5% військового збору; 22% ЄСВ (єдиний соціальний внесок) 20% ПДВ (у випадку, якщо ФОП зареєстрований платником ПДВ)	<i>Сплата Єдиного податку</i>	
	Мікрофермерське господарство (наявність власної земельної ділянки менше 2 га)	не сплачує
	Мале фермерське господарство (1 група платників ЄП)	227 грн ЄП + 1320 грн ЄСВ
	Середнє фермерське господарство (2 група платників ЄП)	1200 грн ЄП + 1320 грн ЄСВ
	Середнє фермерське господарство (3 група платників ЄП)	або 3% від виручки + ПДВ, або 5% від виручки
	Середнє фермерське господарство (4 група платників ЄП)	розмір податку залежить від площі землі, а для сплати ЄСВ є пільги
Податок на нерухомість фермерське господарство не сплачує лише в тому разі, якщо воно є власником цієї нерухомості і використовує її безпосередньо в сільськогосподарській діяльності		
Фермерські господарства – юридичні особи		
18% податку на доходи; податок на землю (розмір податку розраховується залежно від обсягу земельної ділянки); 41,5% податку на зарплату найманих працівників. 20% ПДВ (у випадку, якщо фермерське господарство – юридична особа зареєстроване платником ПДВ)	Середнє фермерське господарство (3 група платників ЄП)	або 3% від виручки + ПДВ, або 5% від виручки
	Середнє фермерське господарство (4 група платників ЄП)	розмір податку залежить від площі землі, а для сплати ЄСВ є пільги
Податок на нерухомість фермерське господарство не сплачує лише в тому разі, якщо воно є власником цієї нерухомості і використовує її безпосередньо в сільськогосподарській діяльності		

Список використаних джерел:

1. Дорошенко А. Оподаткування фермерських господарств 2021 року: кому, за що та скільки сплачувати. *The Page*. 22 лютого 2021. URL: <https://thepage.ua/ua/exclusive/opodatkuvannya-fermerskih-gospodarstv-2021-komu-za-sho-i-skilki-platiti>
2. Канцедал Н. А. Інституційна роль бухгалтерського обліку у трансформаційних процесах цифрової економіки. *Теорія та практика управління в державному, муніципальному та корпоративному секторах*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Від. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2020. С. 68-71. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9113>

3. Костюченко М. В., Канцедал Н. А. Документальні особливості оформлення права фермерських господарств України на фінансову підтримку у 2020 році. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору*: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма). Полтава. 2020. С. 135-138. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7803>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16 лип. 1999 р. *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Про фермерське господарство. Закон України № 973-IV від 19 черв. 2003 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.

Житник О. М., здобувачка вищої освіти
СВО бакалавр ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність,
Науковий керівник – **Зюкова М. М.**, к.е.н.,
доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
м. Полтава

ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ

Зараз ми живемо у XXI столітті, коли всі економічні процеси відбуваються під впливом розвитку інформаційних технологій і наростаючої глобалізації. У таких умовах перед людством відкриваються широкі можливості для впровадження наукових досліджень в галузі бухгалтерського обліку. Відомим є той факт, що подвійний запис прийнято вважати визначальним специфічним методичним прийомом ведення обліку.

Таким чином, знання та вивчення подвійного запису є ключовим елементом, необхідним для справжнього фахівця-бухгалтера, який працює з різноманітною бухгалтерською інформацією і повинен уміти приймати результативні управлінські рішення, використовуючи її. Однак відсутність повноцінного розуміння бізнес-процесів і бізнес-середовища в цілому перетворює подвійний запис у загальну концепцію, суто механічний процес. Саме тому розгляд історії походження та еволюції системи подвійного запису дає можливість краще зрозуміти суть цього методу, і відповідно поглибити теоретичні пізнання в галузі бухгалтерського обліку, з метою підвищення ефективності їхнього практичного використання [1].

Історія виникнення подвійного запису перебувала в полі зору як вітчизняних, так і зарубіжних науковців не одне століття. У першу чергу зазначимо, що на різних етапах історичного розвитку теорія виникнення й сутності системи подвійного запису зазнавала постійних змін та доповнень. Останнє пояснюється численними об'єктивними факторами: еволюцією розробки концепцій бухгалтерського обліку, підвищенням оперативності обліку, забезпеченням максимальної адекватності даних обліку реальним господарським змінам тощо. На сьогодні, як елемент методу бухгалтерського обліку, подвійний запис трактується як спосіб відображення господарських операцій по дебету одного рахунку і кредиту іншого рахунку на одну й ту ж суму.

Зазначимо, що ґрунтовне дослідження сутності та історії розвитку подвійного запису здійснила Кулик В.А. [2]. Серед вчених на яких посилається авторка є і Циганков К. Ю. [3], який вважає, що поява і використання системи подвійного